

Maharashtra Shikshan Samiti's

MAHARASHTRA MAHAVIDYALAYA

Nilanga Dist. Latur - 413521

NAAC Re-Accredited (III Cycle) - 'B+' Grade (CGPA - 2.62)
स्वा.रा.जी.म. विद्यापीठाचा उत्कृष्ट महाविद्यालय पुरस्कार (ग्रामीण विभाग)

Record Book

**B.A., B.Com., B.Sc., B.C.A., B.Voc. (WPT/FPPS)
M.S.(CS), M.Com.**

Maharashtra Shikshan Samiti's

MAHARASHTRA MAHAVIDYALAYA, NILANGA

Tq. Nilanga, Dist. Latur

टॉपे किराणा दुकानाचा अभ्यास

Certificate

Exam. Seat No.: CT38416

Roll No. : _____

College Index No. 314

Class : B.com (TY)

Exam. Batch No.: _____

Division : _____

This is to certify that Mr./Miss. Patil Bablu Dattatraya
has satisfactorily completed the practical course in the subject Market
as per the syllabus laid down by the board / University during the academic
year 20 23 / 20 24

Dr. Harsh V. Pinankar
Research Supervisor,
Department of Commerce
Maharashtra Mahavidyalaya, Nilanga
Dist. Latur (M) 413521

Patil
23/24

Patil

Index

Sr.No.	Name of the Experiment	Page No.	Date	Remarks
1	मंजोरात	12-2		
2	गडोना निदेशन	3		
3	व्यवशाथाची सुरवात	4		
4	प्रस्तावना	5		
5	व्यवशाथाचा परिचय व दुकानाची माहिती.	6		
6	व्यवशाथ माळकाची माहिती	7		
7	किशाबा दुकानाची माहिती प्रस्तावना	8		
8	किशाबा दुकाना कळोणे काथर.	9		
9	व्यवशाथ योपना	10		
10	दुकानासाठी योथ पाठा.	11		
11	भांडवल गुंतवणूक व कामगार	12		
12	व्यवशाथातील गुंतवणूकीचा विशेष	13		
13	किशाबा दुकान डिपॉजिट करणे	14		
14	व्यवशाथातील			

Index

Sr.No.	Name of the Experiment	Page No.	Date	Remarks
	माइया कायची			
	माळिती. . .	15-17		
15.	किशोरा कुळानात सिळनाच्या वस्तूची यादी.	18-28		
16.	विपणन व्यवस्थापन (Marketing Management) . ०२/२०२१. . विपणनाचे उपविभे वृत्तीकोन . विपणनाची व्याप्ती	29-34		
17	व्यवस्थाप्याची काय. पद्धती.	35		
18	नफा शरणी, शंभ	36		
19	खरेदी विक्री.	37		
20	विक्री कमी झाल्या चे काऱो., शंभ.	38-39		
21	तेशील पत्राक	40		
22	व्यापार खाते व नफा तीटा खाते.	41		
23	वाळीबंद पत्राक.	42		
24	निवळ.	43		
25	प्रश्नावली.	44		

दि. 15/12/2023

प्रति,

मा. ~~निष्कंठ गोविंदराव चौधे~~

~~तेजे विशाला स्कोअर~~

~~निलंबा~~

विषय: आमच्या महाविद्यालयातील बीकॉम तृतीय वर्षातील विद्यार्थी/विद्यार्थिनी ~~चरील बबकू देसाय~~

याला/हिला एक महिन्याचे प्रशिक्षण देणेबाबत.

महोदय,

उपरोक्त विषयास अनुसरून आपणास विनंती करण्यात येते कि, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांनी बीकॉम तृतीय वर्षाच्या अभ्यासक्रमात प्रशिक्षण आणि प्रकल्पकार्य हा विषय ठेवला आहे. त्याअंतर्गत आमच्या विद्यार्थ्यांना आपल्या आस्थापनेत एक महिन्याचे प्रशिक्षण पूर्ण करण्याची संधी देऊन सहकार्य करावे, हि विनंती.

सदरील विद्यार्थी आपल्या आस्थापनेत दि. 15/12/2023 ते 13/1/2024 या कालावधीत दररोज २ तास प्रशिक्षणार्थी म्हणून काम करेल. प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर प्रशिक्षणार्थीच्या कामाबाबत अहवाल देऊन आपण प्रमाणपत्र द्यावे हि विनंती.

आपला विश्वासू

डॉ. सूर्यकांत वाकवे

वाणिज्य विभाग प्रमु

महाराष्ट्र महाविद्यालय, निलंबा

दि 15/12/2023

ते.
लंकठ गोविंदराव टोंपे
इंदिरा चौक निलंगा

विषय :- प्रशिक्षणार्थी म्हणून रजतु होणे बाबत

महोदय,

उपरोक्त विषयास अनुसरून मी महाशाळा महावि-
द्यालय, निलंगा येथे बी कॉम तृतीय वर्षात शिकत असून
श्वामी शमानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ नांदेड यांनी
उरवून दिलेल्या अभ्यासक्रमानुसार आम्हाला एक महिन्याचे
प्रशिक्षण पुढी करवण्याचे आहे तरी मला आपल्या दुकानात
आश्चापेने प्रशिक्षणार्थी म्हणून आज दि 15/12/2023
रोजी रजतु करून होऊन काम कऱ्याची शंघी मिळवून
दयावी.

आपला आज्ञाधार
(विद्यार्थ्याची स्वाक्ष)

Bablu.

यादील बबलु देता

MO NO:-90215319

मनोगत

इतमी शमानंततीर्थ माशकतडा
विद्यापीठ नांदेड या शास्त्रेच्या माध्यमातून
उपारच्या अक्षयाथक्रमात प्रकल्पसंजन का एक
अतिशय मरुवाचा व चांगल्या प्रकार्या
प्रकल्प तयार करूयाथ सांगितल आरु आ-
मुलात या जगाच्या पाठीवर कय उभे
शकते व त्यात आपले मनोगत व यागदान
कशा प्रकारचे असेल हे या प्रकल्पाच्या
माध्यमातून आपणाथ समजत तसेच प्रकल्प
तयार करूयाथही प्रत्यक्ष बाजार पठत आऊन
एक एक व्यापारी प्रतिठना मध्ये क्षेत्रामध्ये
प्रत्यक्ष काम करून तेथील व्यवहार आरु
व दुकानदार (विक्रेता) यांच्यातील देवादा-
देवादा शंकात तसेच आरुकांच्या आवडी-
निवडी पश्चातया दुकानात खाथ वस्तुयादी
अभरु करणे इत्यादी गोष्टी मला प्रत्यक्ष अनु-
भवता आपल्या आरुका पश्चातया दुकानात वस्तु
अंरदी व कम ओळखून तसेच वस्तुची दुर्गा
ओळखून आरुकांना वस्तु विक्री करूयाथही जे
कौशल्य विक्रेता अंगी अथाव लागते ते मला
या दुकानात मालक यांच्याकडून शिकूयाथ मि-
या कायति मला अनेक प्रकारचे
आरुका पाहूयाथ मिळाले वेगवेगळ्या आरु-
कांची वेगवेगळी आवड- निवड कितो प्रमाणात
कोणत्या वस्तुला कितो मागणी आरु आणि
आरुकांची राण पूर्ण करूयाथही विक्रेता क-
अथावा हे प्रत्यक्ष अनुभवूयाथ मिळाले.

क्रमां निर्देश :-

श्वामी शमानंद तीर्थ महावादा विद्यापीठ नांदेड यांनी B. Com T.Y या वर्षाची शिक्षण व प्रकल्पकार्य लेखन हा विषय ठेकून आम्हाला बाजार वेळेची प्रत्यक्ष माहिती मिळविण्याची शंघी उपलव्ध करून दिली त्याबद्दल मी आपल्या विद्यापीठाचे आभार व्यक्त करतो.

महाशब्द महाविद्यालय निळंगा येथील प्राचार्य मा. एम. एन कोळपुके शंघीचे आभार व्यक्त करतो कि त्यांनी आम्हाला महाविद्यालयातील ऑफसेट प्रिंटिंग विभागाकडून प्रकल्प लेखन कार्य पुस्तिका उपलव्ध करून दिल्या त्याबद्दल मी त्यांचा पण आभार व्यक्त करतो तसेच महाशब्द महाविद्यालय निळंगा उपप्राचार्य श्री जे कदम शंघी यांनी वेळोवेळी मार्गदर्शन आणि मदत करून त्यांना आम्हाला सहकार्य केले त्याबद्दल त्यांचेही आभार व्यक्त करतो.

महाशब्द महाविद्यालय निळंगा येथील वानिज्य विभागातील विभाग प्रमुख एम. आर. वाळवे शंघी, पिनमकर शंघी, कांबळे सेंडम, शंघी शंघीवंशी शंघी, वैभव शंघीवंशी शंघी, मोठे सपना शंघी या सर्व प्राध्यापकांनी श्रुप सोळांचे मार्गदर्शन वेळोवेळी आम्हाला योत्साहित करायचे तसे टोपे किराणाचे मालक यांनी पण आम्हाला मार्गदर्शन केले आणि आमच्या कायति आम्हाला प्रतिसाद देला ठेकून मी शंघीचेच आभार मानतो.

दुकानचा फोटो

दुकानातील

व्यवसायाची शुरुवात :-

माझा प्रकल्प अंजवाळासाठी निवडलेला विषय ही हा किशोरा स्तराचा विषय आहे.

कोणतीही व्यवसायाला शुरुवात करायची मरुतल्यावर किंवा व्यवसाय उभा करण्यासाठी एक मरुतल्याची गोष्ट म्हणजेच भांडवलाने गरज असते परंतु पुरवठा व्यवसाय चालवण्याचा अर्थाने तर त्यासाठी सोड्या आवश्‍यकता असले तर त्यासाठी सोड्या प्रमाणात भांडवल तर कोणत्याही प्रकारचा व्यवसाय उभा करता येऊ शकतो.

Marketing विभाग म्हणजे :-

उत्पादित झालेल्या सर्वच वस्तूची विक्री केली जाते विक्री कर-ण्यासाठी ती बाजारात त्या वस्तू किंवा जाहिरातीच्या माध्यमातून ओळख झाली पाहिजे तेवढ्याच बाजारात वस्तू खरेदी करून अशा तो जाहिरात हा एक विभागाचा घटक आहे.

विभाग म्हणजे :-

उत्पादकाकडून उपभोक्त्यापर्यंत बाजारात वस्तू व सेवा प्रवाहित करण्याकरिता येणाऱ्या विभिन्न व्यवसाय क्रिया म्हणजे विभाग होय.